

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 312

בראשית | האדם השלם בסולם העליה

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
עורך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 ערימות של מים
- 3 השיכנו אבינו לתורתך
- 5 וקרבו מלכנו לעבודתך
- 8 הראיני את מראיך
- 20 ואלה תולדות רבינו
- 21 אחת שאלתי מאת ה'
- 23 ותפק לרעב נפשך
- 25 גמילות חסדים בנפשו
- 26 דלתות שמים פתח
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והתפנית ספר מודיש ורבינו דר"ב יודם נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת ד"גש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת בראשית

ערימות של מים...

אמר להם רבי פנחס: **מי שלא ביזה יהודי מעולם, לא בדיבור ולא בלב, הוא יכול לעבור!** אך מי שביזה, שלא יעבור, כי הוא ינזק ממזי הנהרה!

הרב סיים את הסיפור ואמר: אדם שזהיר בכבודו של כל אחד ואחד מעם ישראל, יש בכחו לקרוע נהרות של מים!...

השיחה הסתיימה, ולאחריה גם ערבית של ליל שבת קודש.

ביציאה מבית הכנסת חיכה לרב אחד מהמתפללים ובפיו שאלה: 'הרב אתה הסברת איך קורעים נהרות של מים.¹ אבל לא הסברת איך קורעים את השמים? איך קורעים גזירות קשות? איך ממתיקים את הדינים, וממשיכים ישועה ורחמים לכל ישראל? אתה צודק - אמר הרב - אז עכשיו אסביר לך...

אך לפני כן נקדים...

ליל שבת קודש, בין קבלת שבת לערבית - רב בית הכנסת עלה לבימה והחל בדרשת ליל שבת.

השבת הזו נקרא את הפרשה הראשונה של השנה, ועלינו להשתדל להתחיל אותה ברגל ימין. ולכן אני רוצה להקריא לפניכם ירושלמי (דמאי פ"א ה"ג). וזה הוא:

רבי פנחס בן יאיר הלך לבית המדרש, הדרך לשם 'הלכה' חלק, ללא שום קושי, עד שהגיע לנהר גינאי.

כשהגיע לנהר גינאי ראה שהנהר גאה על כל גדותיו, וסחף חזק מאיים לשטוף את כל מי שיעיז להכניס את 'אפו'.

רבי פנחס הסתכל בנהר והסתכל בשעון... ואז פנה לנהר וגער בו: 'נו, אני צריך ללמוד תורה! אין לי זמן! **הנהר** נבקע לשנים. ורבי פנחס התכוין לעבור בו...

התלמידים שהיו עמו, אמרו לו: רבי! גם אנחנו יכולים לעבור אתך?

מעין החכמה

לא רבים היו הרכבים שנסעו בכבישי הארץ בשנות החמישים. בכל זאת השתרך

1. סיפר הגה"צ הרב שלמה לוונשטיין שליט"א (ומתוק האור - יצחק אבינו, עמוד תתמח), וז"ל:

האזין לו החזון איש בקשב, ומלבו נעקרה אנחה. אכן, צרה קשה היא זו... הוא הרים את עיניו הקדושות ושאל את רבי פנחס: 'אמור נא לי, האם אביך או אמך, ואולי שניהם, עדין בחיים?'

לרגע הופתע ר' פנחס מן השאלה, שכלל לא נראתה נוגעת לעצם הענין שלשמו טרח להגיע הנה. לאחר רגע של מבוכה קלה השיב בקצרה: 'אכן, ברוך ה' שני הורי חיים עד מאה ועשרים!'

שתק החזון איש לרגע ואז הוסיף ושאל: 'כמה עלה לך להגיע אלי?'

'חמש לירות', ענה ר' פנחס, 'ועוד הרבה טרחה ומאמץ. הכל כדי להגיע לכבוד הרב ולקבל את ברכתו ועצתו לנוכח הצרה הנוראה שהתרגשה עלי...! ניסה 'להזכיר' את הנדון הבוער...

'ומתי לאחרונה עשית משהו עבור הוריד, בעלות לירה בודדת ויחידה? - שאל החזון איש שוב.

לנוכח השאלה הזו, שתק ר' פנחס בבושה ובמבוכה. אכן, מי יודע מתי בפעם האחרונה השקיע בלעשות נחת רוח להוריו, לא לירה אחת ולא מחציתה, לא הרבה מאמץ, וגם לא מעט...

נענה החזון איש ואמר לו משפט מטלטל: 'הלא כתוב בתורה "כבד את אביך ואת אמך... למען יאריךך ימך ולמען ייטב לך"' (דברים ה, טו). בורא עולם אומר לכל יהודי: רוצה להאריך ימים? רוצה חיים טובים ומאושרים, בריאים ושמחים - כבד את אביך ואמך! האין הבטחה זו שוה יותר מכלל האם יש משהו גדול מהבטחה כה ברורה של בורא עולם?'

הרכב הישן והמקרטע על אם הדרך המובילה לבני ברק, עיר קטנה למדי באותם ימים.

נהג הרכב, יהודי בשנות העשרים לחייו בשם ר' פנחס, נהג בזהירות למרות עננת הדאגה שכסתה את פניו. לפני זמן קצר גלו הרופאים כי מחלה קשה מקננת בגופו, וחיייו נתונים בסכנה של ממש. הבשורה נפלה עליו כרעם ביום בהיר - איש צעיר לימים, אבא לכמה ילדים קטנים, ולפתע שוד ושבר!

הוא החליט כי עליו לקיים את דברי חכמינו הקדושים שאמרו (בבא בתרא טז): 'דרש ר' פנחס בר חמא, כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שנאמר: "מִלֶּךְ מִלְּאֲכֵי מָוֶת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפְּרָהּ" (משלי טו, ד). **ולכן גמר בלבו לנסוע אל החזון איש.**

מאחר וההגעה בתחבורה ציבורית היתה מורכבת ומסובכת, החליט לשכור רכב לאותה נסיעה. שכירות כזו לא היתה זולה כלל. היה עליו לשלם חמש לירות טבין ותקילין עבור היעונו שבנסיעה ברכב ישן ומקרטע, אך נראה כי אפשרות זו היתה בכל זאת קלה יותר מן השימוש בתחבורה ציבורית.

חסד, איפוא, ר' פנחס פרוטה לפרוטה, ביקש את עזרת שכניו וידידיו ולוה מהם כמה חצאי לירות, עד שהגיע לחמש הלירות הדרושות עבורו למסע לבני ברק.

הוא הגיע לביתו של החזון איש בשעת ערב מוקדמת. נרגש ודרוך נקש על הדלת, וכשנפתחה לפניו נכנס פנימה בברכים כושלות, והחל מתנה את צרתו בפני רבן של ישראל. הוא סיפר על גילו הצעיר, תיאר את משפחתו האהובה ואת החיים שעוד לפניו, וכאשר ציטט את הבשורה הנוראה שבפי הרופאים על המחלה הקשה המקננת בגופו, ועל החרב החדה המתהפכת על צוארו - פרץ בבכי מר.

השיבנו אבינו לתורתך...

לעומקים והגנזים שבתוכה.² ולכן עלינו להשתדל בכל כחנו להתבונן בה שוב ושוב.

למרות שתפילת העמידה היא לא ארוכה למדי, והיא מכילה בתוכה בסך הכל 19 ברכות - אין סוף

מעין החכמה

הוא הגיע לביתו, החזיר את הרכב, ורץ לקנות מתנה קטנה להוריו, ועלה לבקרו תוך הקדשת זמן ותשומת לב לצרכיהם, והשתדל לשמחם ולעשות להם טוב על הלב.

מאז אותו יום קיבל על עצמו להקפיד ביותר על כיבוד הוריו, לעשות הכל כדי לכבדם ולהוקירם, להעריכם ולפעול למענם.

לפני זמן לא רב - סיים הרב לוונשטיין את סיפורו - פגשתי אותו, והוא אמר לי בחייד: ברוך ה'! זכיתי לשמוע לחזון איש וזכיתי לקיים ובשמחה את המצוה הקדושה - מצות כיבוד אב ואם, וכיום אני בן למעלה מתשעים שנה! ומאותו פעם נראה, אני חושב שלא ביקרתי יותר בקופת חולים!

כיבוד ההורים קרעה את הגזירה, והביאה לי חיים חדשים ומאושרים, ממש כמו הבטחת התורה!

2. וכמו שכתב הגה"ק רבי חיים ואלאוז'ין זיע"א (נפש החיים, שער ב - פרק ז, וז"ל:

והמשכיל יבין מדעתו שלא לחינם הוצרכו לתיקון תחינה קטנה ותפילה קצרה כזו מאה עשרים זקנים ומהם כמה נביאים. אלא שהמה השיגו ברוח קדשם והשגת נבואתם העליונה ונהירא להו שבילין דכל סדרי בראשית ופרקי המרכבה. **לזאת יסדו ותיקנו מטבע ברכות והתפילות באלו התיבות דוקא. מאשר ראו והשיגו איזה דרך**

הנהן ר' פנחס בראשו ושתק. והחזון איש המשיך: 'טרחת כה רבות להגיע עד אלי, שילמת הון, התאמצת מאוד. כל זאת כדי להגיע לכאן לבקש את ברכתך. כשיצאת לדרך, לא ידעת אם אקבל אותך אם לאו, אולי לא אהיה בבית, ואולי אהיה חלש, וגם אם אקבל אותך, כל מה שביכולתי לעשות הוא לברך ולקוות שהברכה תשפיע.

מנגד הקדוש ברוך הוא עומד ומבטיח, מילים ברורות וחדות: תכבד את ההורים שלך, ואני מאריך את ימך, אני דואג לך לשנים ארוכות וטובות. דואג לבריאות שלך, מסדר את האושר בחיים שלך. מה לך בא אלי ומתאמץ כה הרבה, כשחייך, איכות חייך, אושר חייך והברכה בחייך, מצויים בהישג ידך במרחק כמה רחובות מביתך? תמהני על מאמצך הרבים לבוא לחלות את פני, כשברכתך מובטחת בבית הורייך, בחותמו של בורא עולם!

החזון איש לחץ את ידו בחום, ונפרד ממנו בברכה לבבית.

ר' פינחס יצא המום ונסער...

לכל אורך הדרך לביתו לא פסק מלהרהר בדברים, מרגיש כי קיבל מתנה. אולי את המתנה הגדולה ביותר שקיבל מעודו... וכשהרגיש שעניו מוצפות בדמעות, החנה את רכבו בצד, ופרץ בבכי. והיה זה בכי מתוק וטהור - בכי של השגה...

שנאמר "וְלִמְדַתְּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם" (דברים יא יט). ולכן דוקא בברכה זו אנו מתחננים 'השיבנו אבינו לתורתך', וכך אנו מבקשים: **'הלא'** אתה רבונו של עולם אבא שלנו! וכמו שנאמר: "בְּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א), ומחוייב אתה ללמדנו תורה (דהיינו לזכות אותנו להשיג ולהכיל אורה של תורה), ובוודאי שאתה רוצה לקיים את התחייבותך, אך הבעיה היא מצידנו. לנו יש יצר הרע שמפיל עלינו כבדות ועייפות. אנא רבונו של עולם! תן בלבנו חשק שנרצה ללמוד את התורה מתוך עמל ויגיעה ובשקידה עצומה כדי שבכך תקיים את התחייבותך לתת לנו סייעתא דשמיא להשיג את אורה. 'השיבנו אבינו לתורתך!' (ואנא, רבונו של עולם זכנו להתקרב לתורתך כבר בימי הבחרות...³).

ונמשיך לבאר את הברכה...

והנה, אחד מהנקודות שצריך לשים לב אליהם, היא המילה: 'אבינו'!

המילה 'אבינו' מופיעה פעמיים בכל תפילת השמונה עשרה. פעם אחת בתחילת ברכת השיבנו: 'השיבנו אבינו לתורתך'. והפעם השניה בתחילת ברכת סלח לנו: 'סלח לנו אבינו כי חטאנו'.

והטור (או"ח - סימן קטו) ביאר מדוע דוקא בשני ברכות הללו מוזכרת המילה 'אבינו'. וכך הוא ביאר:

בגמרא הקדושה (קידושין כט). אמרו: תנו רבנן, האב חייב בבנו (פירוש ישנם מצוות המוטלות על האב לעשות לבנו והם) למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה, וללמדו אומנות. ויש אומרים אף להשיטו במים (הכוונה ללמדו לשחות).

ונמצא שאחד מהחמשה דברים שחייב האב לבנו הוא ללמדו תורה

מעין החכמה

שאול, ישב בלא להבין דבר, הקשה שלא כעניין ולא האזין לתשובה, ולפתע היה קם ויוצא... כבואו כן צאתו.

יום אחד, בעיצומו של השיעור, פתח את הדלת ונשאר עומד בפתח: 'יש לי שאלה!' הכריז.

מיהר אליו הרב בן ציון, לשמוע את השאלה. התלמידים התקשו לכבוש את גיחוכם, היתה זו שאלה תמוהה בפרשת השבוע, בה הפגין את 'גודל ידיעותיו'...

ישכון אורה של כל תיבה פרטית מהם אשר היא נצרכת מאוד לתיקון ריבוי עולמות וכחות עליונים וסדור המרכבה... עיי"ש באורך.

3. בספר 'מופת לשבת' (בראשית עמוד 92) לגאון הרב שמואל שרגא שליט"א, הובא הסיפור הבא:

בקרבת ישיבת 'פורת יוסף' התגורר זקן מופלג ומשועמם. מפעם לפעם נכנס לשיעור של הגה"ק הרב בן ציון אבא

וקרבנו מלכנו לעבודתך...

כי העוסק בתורה ובתעלומותיה ומחפש כל גנזי מטמונותיה הוא כבן אשר בידו כל מפתחות מטמוני אביו.⁴

ואילו עתה אנו מתחננים שהקב"ה יחזיר אותנו לעבודתו בתפילה וגמילות חסדים. שהעובד את ה' יתברך בשני עבודות אלו נקרא עבד המלך.

הגה"ק רבי אברהם, בנו של הגאון מוילנא זיע"א כתב פירוש על תפילת העמידה (והודפס בסידור הגר"א - אשי ישראל), ובפירושו למילים 'וקרבנו מלכנו לעבודתך', כתב כך:

בתחילת הברכה התחננו שנושב לתורה, ולכן שם הזכרנו את המילה 'אבינו' (השיבנו אבינו לתורתך).

מעין החכמה

'הרמתי יד', הזכיר הזקן. 'מבקש שליחה'. **'אין** על מה, לא הקפדתי עליך, אין בלבי שום טינה! הבטיחו הרב.

'טוב' נהם הלה והלך.

'הזקנים' חיים בעולם אחר', הסביר הרב לתלמידים. 'בואו נצל את התקופה היפה של חיינו. יש כמה נפקא מינות בין שני המהלכים בתוספות...

ולמחרת הופיע הזקן בשיעור והתקבל בכל החביבות...

4. הגה"ק רבי אהרן מקרלין זיע"א היה רגיל לומר:

כשם שהבורא יתברך מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית, כן צריכים גם אנו לחדש איזה חידוש בתורה בכל יום. ומי שאין לו משהו חדש בכל יום, סימן שגם ישן אין לו... (בני ציון - בראשית עמוד 19, לגאון הרב משה מזרחי שליטי"א).

הרב בן ציון לא שעה אליהם, התייחס לשאלה ברצינות והשמיע את התשובה.

נראה שהתשובה הכעיסה את הזקן, שציפה לשמוע שזו קושיא שאין לה מענה. הוא הרים יד, וסטר לרב בכח כה עז, עד כי משקפיו עפו מעוצמת החבטה... התלמידים התאבנו מתדהמה, הרב גחן להרים את משקפיו, והזקן עזב את המקום בטריקת דלת.

ואז הזדקף הרב בשלות נפש והרכיב את משקפיו. על לחיו נחרשו ארבעה פסים אדומים. 'נחזור לענייננו', אמר. 'בדעת התוספות ניתן לומר שני מהלכים'...

התלמידים היו המומים. כאילו דבר לא אירע. כאילו לחיו אינה סמוקה עדין!

לא עברו דקות רבות, והדלת נפתחה בשנית. הזקן בפתח, ובפיו שאלת תם: 'האם עשיתי לך משהו?'

שוב מיהר אליו הרב אל הפתח: 'לא, למה תחשוב כך? לא עשיתי לי דבר!'

יכול להיות שהאדם יזכה לשוב לתורה ולהתקרב לעבודה, וימיו ויליותיו יהיו מלאים בלימוד תורה וקיום מצוות, ואף על פי כן, עדיין ישאר לו רצון עצמי. רצון שמתנגד לאלקות, רצון ללכת אחרי הטוב והערב לנפשו הבהמית!⁵

ועל זה אנו מבקשים ומתחננים: עשה שרצוננו ישתווה עם הרצון שלך!

'והחזירנו בתשובה' - 'תשובה' לשון קירוב דעות.

ונרחיב:

כששני אנשים מתווכחים על דבר מסויים, אחד אומר כך והשני אומר כך, ישנם שלשה אפשרויות:

א. שהם לא ישתוו, וכל אחד יעמוד על דעתו.

ובפרט, יש מקום להתחנן על כך, אחרי שנחרב בית המקדש השני.

כי מיום שנחרב בית המקדש ועם ישראל יצאו לגלות, מוט התמוטטו שלשה העמודים שהעולם עומד עליהם, והם: תורה ועבודה (תפילה) וגמילות חסדים.

בתורה נאמר: "מִלְפָּנֶיךָ וְשָׁרִיָּהּ בְּגוֹיִם אֵין תוֹרָה" (איכה ב, ט).

עבודה כמו שאנו אומרים: 'מיום שגלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתינו אין אנו יכולים לעשות חובותינו'...

גמילות חסדים. בתינו ריקם מלעשות, גם נתמעטו הלבבות...

ואנו ממשיכים להתחנן: 'והחזירנו בתשובה שלימה לפניך'. ומסביר רבי אברהם, כך:

מעין החכמה

ולהוצאות הטיפול שלו ודמי הרופאים צריך סכומים עצומים. הוא לא חשב פעמיים, שבר את החיסכון ונתן לחברו החולה את כל הכסף. הרב הערצמאן הביע התפעלות מאותו אברך שגילה גדלות נפש כזאת להציל את חברו. ללא שום פניה ואינטרס אישי רק לשם שמים!

רבי אשר הגיב על אתר, 'קשה להאמין. מן הסתם היתה לו איזה פניה. נגיעה עצמית כל שהיא. כי אילו באמת לא היתה לו שום פניה, משיח היה חייב לבוא מיד!...' (רי אשר - עמוד 132).

5. הרב הערצמאן סיפר להגה"ק הרב אשר פריינד זיע"א, את הסיפור הבא:

באמריקה נהוג לפתוח תוכניות חסכון. (באותה תקופה המושג 'תוכנית חסכון' כמעט ולא היה קיים בארץ, בגלל המצב הכלכלי הדחוק).

יש לו מכר שאגר סך 13 אלף דולר בקופת החיסכון שלו. סכום עצום לפי ערך הזמן ההוא. היום זה כמו 200 אלף דולר.

יום אחד שמע אותו אברך על חבר שלו שלדאבון הלב חלה במחלה קשה,

מסילות אל הנפש

פרשת בראשית - וקרננו מלכנו לעבודתך...

ועל זה אנו מתחננים, אנא טהר לבנו כל כך, עד שלא יהיה שום מסך מבדיל בין רצוננו לרצונך...⁶

ואז מגיעה חתימת הברכה: **'ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה'**.

אך לפני שנבאר את המילים הללו, נרחיב עוד ביסוד הזה...

ב. שהם יבררו ביניהם את הדברים עד שיגבשו דעה חדשה, דעה ממוצעת.

ג. שאחד מהמתווכחים יודה לדברי חברו.

וזה פירוש המילה 'תשובה', שיסורו ויסתלקו הקושיות שהפרידו בין השניים, ושוב הם יתחברו יחד.

מעין החכמה

מרוב בכי, ולעתים בלב הומה ומתגעגע, בשפתים דולקות, ובלב בוער... ולעתים במתינות ובנעימה קדושה ונוראה ובהתלהבות עצומה...

ובאחת הפעמים, בעוד אני יושב ופי אומר תהלים, ראיתי איש זקן נכנס לביתי ופניו בוערות כלפידי, פחד גדול נפל עלי ושאלתי אותו לרצונו, והוא השיב: דע לך כי נבראתי מהתהלים שאתה אומר בכוונה, ומעתה אבוא ללמד אותך תורה.

ממשיך 'החווה' וסיפר: למרות הסברו, לא לקחתי את דבריו ברצינות.

ונהנה למחרת שוב הגיע אלי אותו היהודי ואמר: הלילה שוב התגלה לי המלאך וציוה אותי שאלך אליך ואמסור לך שגזור עליך מן השמים שתעזוב את לנצוט ותעבור להתגורר בעיר וינאו.

אך גם הפעם לא שמתי לב לדבריו - סיפר החווה.

השמש של הבוקר השלישי זרחה, ושוב התייצב היהודי בפתח ביתי, והפעם פניו בוערות בגווניס מתחלפים. דע לך - אמר - כי זו ההתראה האחרונה! אם לא תשמע בפעם הזו אזי מרה תהיה אחריתו ח"ו כי כך נגזר מן השמים ואתה מוכרח לעבור לגור לעיר וינאו ותיכף ומיד!

6. ובעניין זה סיפר הגה"ק רבי יעקב יצחק, החווה מלובלין זיע"א, כך (והובאו דבריו בספר התגלות הצדיקים - עמוד כא, לגאון רבי שלמה גבריאל רוזנטאל זיע"א):

תקופה מסויימת בחיי התגוררתי בעיר 'לנצוט'. בוקר אחד ניגש אלי יהודי מתושבי העיר, אשר הכרתיו בתור אדם פשוט, ואמר לי: דע לך כי זכיתי ומלאך מגיד מן השמים מתגלה אלי ומלמד אותי תורה, והוא שלח אותי להגיד לך שגזור עליך מן השמים שתעזוב את לנצוט ותעבור להתגורר בעיר וינאו.

התפלאתי מאוד - ממשיך 'החווה' לספר - ושאלתי: אתה, אתה זכית למגיד! למלאך מן השמים שילמד אותך תורה? הרי זו מדרגה מאוד נשגבה השייכת למובחרי הצדיקים!?

ואותו יהודי השיב: מילדותי נטיית לבי היה לאמירת תהלים, הרגשתי קשר חזק ועצום לזמירותיו של דוד המלך. ואז חשבתי לעצמי אם זה חלקי - אשקיע בזה.

ומאז התחלתי לומר תהלים בכוונה גדולה, לעתים בבכי וברגש גדול, ועיני התנפחו

הראיני את מראיך...

ונעתיק קטע מספרו 'בצור ירום' (ליקוטי אמרים, חלק ד - עמוד 31), וז"ל:

בגמרא הקדושה (ברכות טז:) אמרו: 'אין קוראים אבות אלא לשלשה' (והם: אברהם, יצחק ויעקב).

והטעם למדרגתם הנשגבה של אבותינו, הקדושים אברהם יצחק ויעקב, אשר בעבורה הם זכו לכל מה שזכו, והקב"ה כל כך אהב אותם, כמו שאומרת הגמרא (מנחות נג.) על הפסוק: "אִמְרַתְּ לֵה' אֲדֹנָי אֲתָהּ טוֹבְתִי בְּל עֲלִיָּה" (תהלים טז, ב) - אמרה כנסת ישראל לפני

השבוע, בכ"ז תשרי יחול יום ההילולא השמיני של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א.

אבא מארי זיע"א בכלל הזכויות שהיו לו, זכה שבמשך שלושים שנה הוא מסר כל יום לפחות שיעור אחד לתלמידים (ובמשך הרבה שנים הוא מסר בכל יום שני שיעורים ויותר).

ומי שזכה לשמוע ולהפנים את שיעוריו, יוכל לסכם את התמצית של הכל בנקודה אחת: 'השוואת הרצון'.

מעין החכמה

כאשר קראתי את המכתב הבנתי כי מן השמים שלחו לי את השאלה הזו כדי שאגלה את העיר וינאו. מיד שכרתי עגלה ועוד באותו יום עקרתי מלנצוט לצשעכיוו.

סמוך לצשעכיוו שכנה העיר לובלין, שהיתה בימים ההם מלאה תלמידי חכמים וסופרים עובדי ה', אבל רובם היו מתנגדים לדרך החסידות שהחלה אז להתפשט על פני הארץ. כאשר הגיעה אליהם השמועה שהתיישבתי סמוך לעירם, חששו שמא אגרום להפצת תורת החסידות, ולכן החלו לבזות אותי ולקטרג עלי, בתקוה שעל ידי כך לא יבואו אנשים אלי.

אך הקב"ה גזר עלי שדוקא בלובלין יופץ אורי, ולכן בסופו של דבר, נגד רצונם, הגעתי ללובלין, ומאז אני כאן...

הפעם נכנסו הדברים ללבי, והאמנתי להם, ורציתי לקיימם, אך לא ידעתי כיצד כי מעולם לא שמעתי על העיר וינאו ולא ידעתי היכן היא נמצאת.

ולכן התפללתי להקב"ה: ברצוני לקיים את רצונך, אך איני יודע היכן העיר וינאו, אנא ה' גלה לי את מקומה.

תפילתי התקבלה ובאותו יום הגיע אלי מכתב מעיר צשעכיוו שבגליל לובלין ובו נשאלתי כדברים הללו: נהגו בעירנו שכאשר כותבים גט לאשה כותבים שהגט נכתב בעיר וינאו הנקראת צשעכיוו.

והנה בגט האחרון שנכתב טעה הסופר ולא כתב 'הנקראת צשעכיוו', ועתה אנו שואלים מה דינו של הגט?

אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרְאָנִי: וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרַכְּהָ" (בראשית יב, א-ב), כשהוא הגיע לשם, הוא לא מצא מזה לאכול, כמו שכתוב: "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" (שם פסוק י). אדם אחר מיד היה מתלונן על כך ששום ברכה לא התקיימה בו, והיה מצטער על כך שעזב את מקומו הקודם, שהרי שם היה לו טוב. אבל אברהם אבינו שתק ושתק ולא שאל שום שאלה.

גם כשה' אמר לו: "קח נא את בְּנֵךְ אֶת יְחִידֶךָ אֲשֶׁר אֵהָבֶתְּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה" (שם כב, ב), מיד הוא הזדרז לקיים את רצון ה', הוא השכים בבוקר והוא בעצמו חבש את החמור, הוא בעצמו שם את העצים, הוא הנוהג, הוא עושה את הכל. הוא יכל לשאול כמה שאלות, למה ה' אומר לי לעשות כך? הרי הוא אמר לי: "כִּי בִיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זֶרַע" (שם כא, יב). אבל הוא לא שאל שום שאלה.

גם בהמשך חייו כששרה נפטרה והיה צריך לקבורה, הוא הוצרך לשלם "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לְסַחְרִי" (שם כג, יז), בעבור חלקת קבורתה, [סכום זה שווה כעשרים מיליון שקל של זמננו],⁷ למרות שהיתה לו הבטחה מאת הקב"ה

הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, החזק לי טובה שהודעתך בעולם!

אמר לה (הקב"ה לכנסת ישראל) 'טוֹבֵתִי כָּל עֲלִיָּה' - איני מחזיק טובה אלא לאברהם יצחק ויעקב שהודיעוני תחילה בעולם, שנאמר: "לְקֹדְשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֶדְיָרִי כָּל חִפְצֵי בָּם" (שם פסוק ג). כלומר הקב"ה מחזיק טובה רק לאבות העולם.

והענין כי האבות זכו להיות מרכבה לשכינה.

לרכב, ואפילו אם יהיה זה רכב יוקרתי, אין דעה עצמית, אלא הוא בטל לרצונו של האדם הנוהג בו. אם רצון הנהג לפנות ימינה הרכב פונה ימינה, ואם רצונו לפנות שמאלה הרכב פונה שמאלה. הרכב לא שואל שאלות, אלא הוא מבצע מיד את רצון הנהג, וזו ממש היתה מדרגת האבות, הם היו בטלים כל כך לרצון הבורא כמו המרכבה הבטילה לרוכב. הם מעולם לא שאלו שאלות על רצון הבורא, ולא היתה להם דעה עצמית כלל, אלא תיכף ומיד הם היו מבצעים את מה שה' היה מצוה אותם.

למשל כשה' יתברך אמר לאברהם: "לֶךְ מֵאֶרֶץ־ךָ וּמְמוֹלְךָ־תָּהּ וּמְבִיתִי

מעין החכמה

קנטרי דאיכא דוכתא דקרי ליה לתיקלא קנטירא. **ופירש רש"י** 'קנטרי' - משקל גדול שקורין צנטיניר, מאה מנה.

7. וזה לשון הגמרא הקדושה (בבא מציעא פא): 'ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר' - דלא שקל מיניה אלא

את החמור ללא שאלות מיותרות, וכך כשיראה משה את החמור יזכר בהנהגה זו שלא שואלים שאלות על הקב"ה.

הקב"ה אומר למשה רבינו: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ" (שם יד, טו), אבל יש ים? יש גלים? - זה רק דמיונות, אם ה' אמר להכנס סימן שאין ים, וגם אם רואים ים, זה רק דמיון. ברגע שאדם הוא תמים, הוא לא רואה שום דבר חוץ מה'. ונדרשת מהאדם גייעה גדולה כדי לזכות להפנים בלבו ידיעה זו.

"אין עוד מִלְבָּדוֹ" (דברים ד, לה) - זה לא שיר, זה לא סתם אמרה, אלא זו המציאות, וכל מה שנראה מסביב אינו אלא דמיון, יש רק אחד, וכל שאר הדברים שבעולם בטלים אליו, כולם חיים רק ממנו, ואת זה צריך לזכור כל רגע ורגע בחיים.

ממשך אבא מארי עט"ר ואומר:

כאמור האבות הקדושים זכו להיות מרכבה לשכינה הקדושה, אמנם גם בדורות שקדמו לאבות היו כמה וכמה צדיקים בעולם, אך לא היתה בהם מדה כזאת של ביטול לרצון ה' כמו שהיתה באבות, עד שבאו האבות ואחזו במדת הענוה והביטול, אברהם אמר: "וְאֲנֹכִי עֶפְרָא וְאַפְרָ" (בראשית יח, כז), יצחק היה אפר על גבי המזבח, ויעקב אמר: "קִטְטָתִי" (שם לב, יא), ובדרך זו המשיכו שאר צדיקי האמת לאורך כל הדורות.

שכל הארץ תהיה שלו, כמו שכתוב: "קום התהלך בארץ לארצה ולרחבה פי לך אַתְּנַגְּהָ" (שם יג, יז), הרי הוא יכול לשאול למה שאשלם סכום כל כך גדול, הרי קיבלתי הבטחה שכל הארץ היא שלי? ובכל זאת הוא לא שאל שום שאלה.

משום כך הקפיד הקב"ה על משה, כי כשה' שלח אותו אל בני ישראל הוא שאל הרבה שאלות: "מִי אֲנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲה" (שמות ג, יא)? "וְאָמְרוּ לִי מָה שְׁמוֹ מָה אֲמַר אֲלֵהֶם" (שם פסוק ג)? "וְהֵן לֹא יֵאֱמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי כִי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֱלֹהֶיךָ ה'" (שם ד, א)...

אמר לו הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין, למה אתה לא לומד מהנהגות של האבות הקדושים, הם עשו כל מה שביקשתי מהם מבלי לשאול שאלות. השאלות האלה לא טובות, הן רק יזיקו לך, צריך להיות איש תם.

מאז, משה רבינו למד שאסור לשאול על ה' שאלות, אלא "וַיַּעַשׂ מִשְׁהַ וְאֶהְרֶן כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתָם כִּן עָשׂוּ" (שם ז, ו), מאותו זמן הוא למד שכל מה שה' אומר עושים מיד.

לכן אותו חמור שרכב עליו אברהם אבינו, רכב עליו גם משה רבינו, כדי לרמוז לו שאם רצונו שה' יהיה עמו ויעזור לו, יש לו ללמוד מאברהם, שכשה' ציוה אותו לעקוד את בנו, הוא מיד קם וחשב

ויעקב. משום כך אנו אומרים בתפילה: 'אלקינו' ואחר כך 'ואלקי אבותינו', כדי להדגיש שה' הוא אלקינו באותה רמה שהוא אלקי אבותינו...⁸

המסורת שלנו כעם ישראל מתחילה מאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, לכן ה' הוא אלקינו ממש כמו שהוא אלקי אבותינו אברהם יצחק

מעין החכמה

8. **כאמור**, השבת הזו נקרא את הפרשה הראשונה של השנה. וכידוע הכל הולך אחרי ההתחלה. ולכן, כאן ברצוננו לשרטט את המפה של העבודה הנדרשת מהיהודי. וברשותכם נתחיל:

ומפורש בדברי רבינו האר"י זלה"ה (עץ חיים, שער א - ענף ג) כי לנשמה יש חמש בחינות שונות זו מזו וזו למעלה מזו, הנמוכה שבהן נקראת נפש, ויותר גבוהה רוח, ויותר גבוהה נשמה, ויותר גבוהה חיה, ויותר גבוהה יחידה.

והגם כי בדרך כלל יש לאדם בתחילת דרכו, רק נפש, ואפילו חלק זה לא בשלימות, ועל ידי שהאדם מתאמץ בעבודת השם, זוכה שהבחינה של הנפש תהיה שלימה.

ואחר כך על ידי שמוסיף עוד מאמצים ושלימות בעבודת השם, זוכה שגם תבוא הבחינה של הרוח.

ואם מתאמץ יותר זוכה עוד גם לנשמה.

ואם מתאמץ יותר זוכה עוד לחיה.

ואם מתאמץ יותר זוכה עוד להארה מבחינה הגבוהה ביותר שהיא היחידה.

אלא שצריך לדעת כי ההבדל בין מדרגה למדרגה בבחינות הנ"ל, הוא עצום מאוד, שאם יש לאדם בנוסף לנפש גם רוח הוא מקבל עוצמה רוחנית חזקה מאוד, ומרגיש הרבה יותר חיות, ועצם החיים הם תענוג הרבה יותר גדול מאשר כשיש נפש לבד, וכן על דרך זה ההבדל בין כשיש רק נפש ורוח, לבין כשנוסף נשמה, וכן על דרך זה לחיה ויחידה.

כתב הגאון המקובל רבי יעקב עדס שליט"א בספרו פרקי מחשבה (פרק מדרכי העליה, פרק א - ענף א) וזו"ל: האדם מורכב מגוף ונשמה, ומהות הנשמה של יהודי הוא שפע רוחני ואור עליון הנמשך מהשם יתברך, וכמו שקרני השמש נמשכים מן השמש, כך המציאות הרוחנית של הנשמה נמשכת מהשם יתברך, על כן הנשמה של כל יהודי היא חלק אלוך ממעל ממש, ולפיכך קדושה היא מאוד, וזהו הטעם למשיכה הטבעית שיש לכל יהודי להתקרב להשם יתברך.

וכתב הרבי מליובאוויטש זיע"א בספרו היום יום (כ"א סיון) וז"ל: אדמו"ר הזקן כותב בספר של בינונים (תניא, ליקוטי אמרים - פרק ג) כי ג' המוחין (חב"ד), ושבעת המדות (חג"ת נה"ס) - משתלשלות מעשר הספירות העליונות שבעולם האצילות. אך כל זה הוא בנפש רוח ונשמה המתלבשים בגוף האדם.

אמנם מסירות הנפש שיש ליהודי לאלקות - **שיהודי אינו רוצה ואינו יכול להיפרד מאלקות** - באה מעצמות א"ס ב"ה

ועוד דבר חשוב לדעת בדברים אלו, והוא: כי כל אדם כפי השיעור של החלקים של נשמה שיש לו, כאשר ניגש לעבודת השם יתברך כמה שיעשה את זה יותר בהתלהבות וברצון פנימי, מתקן חלקים יותר פנימיים של החלקים שכבר יש לו בנשמה, ועל ידי זה מתרבה האור שבא לעולמות העליונים ולנשמתו, בשיעור מרובה מאוד.

ובביאור הגר"א לזוהר הקדוש (יהל אור - פקודי דף רכו ע"א בדפי הזוהר) כתב, שבכל רגע שאדם מכוין במחשבתו כלפי מעלה להשם יתברך, על ידי זה באה לו תוספת של עוד חלקי נשמה שלא היו לו קודם, והם חלקים קדושים מאוד עיין שם.

וכמו שעל ידי עשיית המצוות האדם מוסיף עוד חלקים לנשמתו, ועל ידי זה מקבל עוצמות רוחניות עצומות מאוד, כך על ידי הזהירות מהעבירות, מוסיף לנשמתו תוספת חלקים, ומקבלת נשמתו עוצמות רוחניות עצומות מאוד.

אמנם צריך לדעת כי אם נכשל אדם בעבירות הרבה פעמים, על ידי זה נלקחים מנשמתו חלקים שכבר היו לנשמתו, ובפרט כאשר מדובר בעבירות חמורות כגון חילול שבת, ועניינים דטהרת המשפחה, ועל כגון דא אמרו בגמרא ברכות (י"ח): **שרשעים בחייהם קרויים מתים, וכתב הגר"א מוילנא לפי שנלקחו מהם חלקים של נשמתם, וזו בחינה של מיתה**, שהרי מוות גמור הוא לקיחת עיקר הנשמה מהגוף, ולכן לקיחת חלקים מהנשמה מן הגוף גם כן נקרא מבחינה מסויימת מיתה רח"ל, ואם חס וחלילה קורה כזה דבר לאדם, לפעמים כתוצאה מזה מאבדת נשמתו הרבה מן העוצמה שלה.

על כן יתן אל לבו לקשר ולדבק נשמתו בתורת אל חי ובמצוות בוראו תמיד, ויעשה הכל בשמחה ובהתלהבות, כי רק על

ואם בעל נפש היה יודע איך מרגישים כשנוסף על הנפש גם רוח, היה עושה כל מאמץ ששייך בעולם כדי לקבל את בחינת הרוח, והסיבה שבני אדם מתעצלים מלהתאמץ בזה, הוא מפני שכשיש לאדם רק נפש, אינו מבין כלל איך מרגישים כשיש גם רוח, וכן על דרך זה מרוח לנשמה והלאה בשאר הבחינות.

המשמעות המעשית שיש מהדברים האלו לעבודת השם היא שהרבה פעמים האדם מרגיש שהוא יכול להתאמץ הרבה יותר בלימוד התורה ובקיום המצוות, ממה שהוא מתאמץ בפועל, אבל אינו עושה את זה, מפני שעושה חשבון לפי הבנתו שאם יתאמץ עוד, לאיזה דרגה יכול הוא להגיע, ומה יהיה מצבו. ונראה לו שאינו מסוגל בשביל כזה הפרש קטן להשקיע מאמצים כל כך גדולים.

אבל באמת טעות גדולה בידו, מפני שאם יתאמץ הרבה בעבודת השם, עם הזמן יזכה לתוספת בחלקי הנשמה הנ"ל, ועל ידי תוספת זה תעלה דרגתו בהפרש עצום, **שכיום** אינו יכול בכלל לתאר לעצמו שיכול להגיע לכאלו עוצמות חזקות, וגם יזכה לתענוגים רוחניים מאוד גבוהים שכיום אינו יודע בכלל שהם קיימים בעולם, ואם היה יודע מהם היה מוכן לעשות הכל כדי לזכות בהם.

וכבר נתבאר כי כל אחד מחמישה חלקים הנ"ל של הנשמה גם כן יש בו שוב חמישה חלקים פרטיים, דהיינו נפש דנפש, ורוח דנפש, וכו' וכן חוזר ומתחלק כמה פעמים באופן שהפרטים הם רבים מאוד, ועל ידי השתדלות האדם בעבודת השם, זוכה מפעם לפעם לעוד חלקים רבים הנוספים, כך שכל תקופה יכולה להשתנות מדרגתו מאוד לטובה אם יתאמץ בשיעור המספיק כדי לזכות לזה.

הקדמה יא - אות מה), וזה תוכן דבריו: כדי שכל מצוה ומצוה שעושה האדם תהיה בשלימות צריך לזה חמשה תנאים ואלו הן: א. מעשה, ב. דיבור, ג. כוונה, ד. מחשבה, ה. רעותא דליבא. וזה ביאור עניינם אחד לאחד.

מעשה

הוא קיום המצוה בפועל ממש כמו לבישת ציצית, והנחת תפילין, ישיבת סוכה, נטילת לולב, וכיוצא.

דיבור

הוא קריאת הפרשה של כל אותה המצוה, ולימוד הלכותיה במשנה ובגמרא, ובפוסקים, על דרך מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (מנחות קי): אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: "זאת תורת החטאת" (ויקרא ו, יח) ו"זאת תורת האשם" (שם ז, א), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

כוונה

הכוונה היא בלב, שישים אל לבו בעת עשייתה שהוא עושה לשם מצוה, כדי לצאת ידי חובה שציונו בוראנו יתברך, ולא כמתעסק בעלמא, ונראה דרבינו האריז"ל סבירא ליה כמאן דאמר 'מצוות צריכות כוונה' כפסק מר"ן הקדוש בשולחן הטהור (או"ח, סימן ס - סעף ד. ועיין בבית יוסף בסימן תקפט אותיות ח-ט), וכל שכן במצוות התלויות בדיבור, כגון: קריאת שמע, תפילה, ספירת העומר, וכיוצא.

מחשבה

המחשבה היא במוח, וכמו שכתב רבינו האריז"ל הקדוש זלה"ה (ברייתא שער המצוות בהקדמה), וזה לשונו: גם העושה מצוה אין די לו עשייתה לבד, אלא צריך שיקיים מה שאמרו רבותינו זלה"ה שיכוין בעשייתה שהוא עושה אותה לשם עושיהן שהוא השם

ידי זה יזכה להשלים את כל החלקים הדרושים לו... עיי"ש בחלב הארץ באורד, ועיין עוד בחלב הארץ (ח"א - הקדמה).

ונרחיב יותר...

בספרנו חלב הארץ (חלק ב - עמוד ת, מהדורת תשפ"ג) כתבנו כך:

כתב הגה"ק רבי יעקב אביחצירא זיע"א בספרו הבהיר מחשוף הלבן (פרשת

לך-לך עה"פ "ויאמר... במה אדע כי אירשנה" (בראשית טו,

ח), שלח-לך עה"פ "וראיתם את הארץ" (במדבר יג, יח) וזה

לשונו: והנה התדבקות האדם בשכינה צריך קדושה אחר קדושה, וטהרה אחר טהרה, יום אחר יום, ובכל יום יוסיף על היום שעבר, כדי שבוה יוכל לקנות נפש רוח ונשמה, ואם יזכה יוכל להשיג אף חיה שהיא נשמה לנשמה ויזכה שתגיע לו הארה גם מיחידה.

והנה האדם קונה את הנפש ולא בשלימות,

אמנם אם יעסוק גם במעשים טובים יקנה נפש בשלימות, ואחר כך כדי להשיג הרוח צריך להוסיף קדושה על קדושה, והשתדלות יותר מן הראשון, ואז משיג את חלק הרוח, ואחר כך טהור ידים יוסף אומץ להתאמץ בקדושה יתירה הרבה, כדי להשיג הנשמה, ואחר כך השתדלות וקדושה יתירה כדי להשיג חיה, והארה מן היחידה, עכ"ל.

אולם כדי שהמצוות שמקיים האדם יהיו

בשלימות, נדרש ממנו להשלים קיומן בבחינת המעשה, דיבור, כוונה, מחשבה, ורעותא דליבא, שהם חמשה תנאים לקיום כל מצוה בשלימות.

וכמו שכתב עטרת ראשנו הגאון הקדוש רבינו

שמעון אגסי זלה"ה בספרו הבהיר בני אהרון (פירוש על שער הגלגולים לרבינו האריז"ל זלה"ה,

ביטול פירושו שאין לאדם שום רצון עצמי מול הרצונות של השי"ת, למשל הרצון של ה' שהאדם יתחיל את היום שלו בתפילה, אבל לאדם יש הרבה רצונות אחרים, הוא רוצה להמשיך לישון, או לשבת לאכול, או שהוא ממהר לפגישה חשובה⁹ - כמה וכמה סעיפים עומדים מול הרצון של ה'. אם הוא הולך בדרך האבות הקדושים, הוא מבטל את רצונותיו מול רצון ה'. ובזה הוא יזכה שגם הקב"ה יבטל

יש לכל יהודי ללמוד מהאבות הקדושים לעבוד את הקב"ה מתוך ביטול רצונו האישי, ולציית לרצונו של הקב"ה ללא שאלות וקושיות, אלא רק מתוך אמונה תמימה ופשוטה. אפילו כדי להבין לא כדאי לשאול, אלא יהודי צריך לעשות מבלי להבין וה' יהיה בעזרו. כשעושים מבלי להבין, בסופו של דבר זוכים להצלחה גדולה, אבל כשמנסים להבין יותר מדאי, באים לידי הפסד...

מעין החכמה

ולכן שיעבד את נפשו לקיים רצון ה' ופעל בכל הדרכים האפשריות לקיים רצון ה'.

באחד הימים הוצרך אישור ממשלתי לענין מסויים שהיה לו ולכן הגיש בקשה להיפגש עם השר בממשלה שהיה ממונה על כך. ובתשובה הוא קיבל שאכן הוא יכול להגיע ביום מסויים בשעה שמונה וחצי בבוקר עם אזהרה שהשר מאוד מאוד ממהר ואם הוא יאחר הוא לא יתקבל.

והרב לא ידע מה לעשות שהרי כל המכיר את סדר יומו של הרב יודע שכל יום אחר תפילת שחרית הרב היה מוסר את שיעורו היומי בספר התניא - שיעור בו הוא זכה להחזיר יהודים רבים בתשובה, להלהיב לבבות, לעורר כיסופים ורצונות להתקרב לה', ולשמח יהודים מצרותיהם. ואחר כך הוא היה מקבל קהל. וכדי להגיע לפגישה בזמן הוא היה צריך להתפלל שחרית בירושלים והוא לא ידע אם עדיף בשביל כך לוותר על סדר יומו. ובסוף החליט אני אעשה את המוטל עלי וה' יעשה את המוטל עליו. ובאותו יום רק בשעה עשר ורבע נגמרה קבלת הקהל והרב אמר לנהגו בוא וניסע, ולמרות

יתברך שצוהו על כך, עיין שם. ולא יעלה על דעתו שום מחשבת פיגול משום פניה שתהיה, ולא לשום קיבול שכר, לא בזה ולא בבא, אלא לעשות רצון בוראו שצוהו על כך.

רעותא דליבא

רעותא דליבא כשמו כן הוא, שהוא ירצון הלב והחשק והשמחה, יותר מאילו הרויח אלפי זהב וכסף לפי שזכה להשלים רצון בוראו, ולעשות נחת רוח לפניו יתברך.

וכשמקיים את המצוות בחמשה תנאים אלו, תהיה מצותו שלימה ותמה, רצויה ומקובלת לפניו יתברך, ואותו חלק נפשו המיוחס למצוה ההיא יתוקן בחמש בחינות נרנח"י הפרטיים שלו. שהם כנגד חמשה פרצופים, אריך אנפין, אבא, אימא, זעיר אנפין, ונוקבא, שבו תיקון אמיתי גמור ושלם, וכמבואר במתיקות רבה ובטוב טעם ודעת לעיל... עיין עוד באורך בספרנו חלב הארץ, שם.

9. אבא מארי רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א היה איש של עשיה, הוא ידע את החפץ והרצון של ה', להקים לו בית פה בעולם הזה.

לקיים מה שכתוב יום תרועה יהיה לכם'.
אמר לו הרב: 'אתה תהיה בעל תוקע
אצלנו, רק תטבול קודם ואחר כך תבוא'.
הדבר הפריע קצת לאלה שמקורבים לרב,
'למה הרב לוקח אחד שרוצה כסף, הרי הרב
הוא כל כך קדוש'. אמר להם הרב: 'אני
לקחתי אותו מסיבה אחת, כי הוא תמים
ואדם פְּנָה ומדבר רק אמת'.

בזמנו כשאדם רוצה להתקבל לאיזו
עבודה, הוא צריך לשלוח קורות

חיים. הוא כותב מה הוא עשה מששת ימי
בראשית, חלק מהדברים שהוא כותב
נכונים, וחלק לא מדוייקים כל כך, וחלק
בכלל לא נכונים. אם הוא היה מאמין
באמונה שלימה שהפרנסה היא מה'
יתברך, וכבר מלפני בריאת העולם ה' קבע
שביום פלוני יהיה לו ראיון, וכך וכך יהיו
התוצאות, הוא היה כותב את האמת: 'אני
גר במקום פלוני, אני איש פשוט מאוד, אני
מחפש עבודה, אם תוכלו לקבל אותי -
ברוכים תהיו, ואם לא תקבלו אותי - גם זו
לטובה, כי בוודאי מחכה לי משהו יותר
טוב'. אותו רגע המנהל יתקשר אליו ויקרא
לו לבוא לראיון, כדי לראות מי זה האיש
שכותב את הדברים האלה. והנה הוא רואה
איש נעים הליכות, לא ממורמר, לא עצבני,

רצון אחרים מפני רצונו (אבות פ"ב מ"ד). זו
עבודה גדולה מאוד שלא קל לעמוד בה.

וכן יש לכל יהודי להיות תמיד אמיתי ופְּנָה
לפני השי"ת, כי מדה זו אהובה על
הקב"ה, כמו שמספרים שהיתה שנה אחת
בה חיפש רבי לוי יצחק מברדיטשוב בעל
תוקע לראש השנה. הוא ביקש מהשמש
שלו שיפרסם שכל מי שמעוניין להיות בעל
תוקע בבית מדרשו של הרב, שיכתוב את
שמו ושם אמו ומה הוא יודע לכוין, ויכניס
את הפתק בקופסא שליד התיבה, וכמה
ימים לפני ראש השנה הוא יעיין בפתקים
וכבר ידע את מי להזמין. ואכן רבי לוי יצחק
עבר על הפתקים בשמחה, היו כאלה
שכתבו שהם יודעים לכוין כוונות כאלה
וכאלה, אחד העתיק כמעט מחברת שלימה,
והנה הרב רואה שאחד כתב לו שהוא עומד
לחתן את הבת שלו בשעה טובה ומוצלחת,
וכיון שאין ידו משגת להוצאות החתונה,
והוא שמע שרבי לוי יצחק ישלם על כך
בעין יפה, לכן ברצונו להיות הבעל תוקע.
הרב ביקש לדעת מי כתב את הפתק הזה
ומה מעשיו, אמרו לו שבעל הפתק הוא איש
פשוט ובעל מלאכה, הרב ביקש לקרוא לו,
וכשהוא בא לפניו שאל אותו הרב: 'מה
אתה מכוין בתקיעות?' אמר לו: 'אני מכוין

מעין החכמה

הגיע כעשר דקות אחריהם. מרוב בושה מהרב
שחכה לו משמונה וחצי נתן לרב כל מה שרצה....
מעשה שהיה.

שלנהג היה קושיות בלבו, אבל הוא כבר התרגל
לרב. ונסעו. והגיעו. והמזכירה התנצלה שלשר
כואבת הבטן והוא מתנצל על האיחור, והשר

אבל אם חלילה אין לאדם ביטול לרצון ה', והוא מלא בקושיות וטענות על הקב"ה, גם אם הוא תלמיד חכם ורב גדול בישראל, בניו לא יבטלו את רצונם מפני רצונו, אלא תמיד תהיינה להם דעות משלהם ולא ימשיכו בדרך אביהם...

עד כאן הדברים מהספר בצור ירום.

ועתה נעבור לתיעוד:

באחת הפעמים שזכיתי ללמוד בחברותא עם אבא מארי עט"ר, הוא אמר לי: אתה יודע בני, כשאני מתעורר משנתי, אני אומר את נוסח 'מודה אני', ואחר כך אני מוסיף ואומר: רבונו של עולם הנני בידך,¹⁰ לכל מקום שתשלח אותי היום, אלך בשמחה!...

ויש לנו לנסות להבין בזכות מה זכה אבא מארי עט"ר למדת הביטול הנפלאה שלו. אך לפני שנתבונן, נקדים...

אדם רגוע מאוד, מיד הוא מוצא חן בעיניו, והוא מקבל אותו בשמחה לעבודה, כיון שהפשטות משרה שכונה על האדם. וכתוב במדרש (ילקוט שמעוני, תהלים - רמז תתנט): כל אדם שיש עליו חן, בידוע שהוא ירא שמים, שנאמר: "וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו" (תהלים קג, ז)...

ובפרט אם ישים האדם אל לבו, את הדברים הבאים:

מי שזוכה לבטל את רצונו מפני רצון ה', גם אם הוא אדם פשוט ביותר, הוא יזכה להמשיך נשמות קדושות לבניו ולבנותיו ולכל זרעו אחריו, ולא יצטרך לטרוח כל כך בחינוך ילדיו, אלא הם מעצמם ימשיכו בדרכו ויעשו את רצון ה', כי כיון שהוא מבטל את רצונו מפני רצון ה', הקב"ה מזכה אותו שילדיו יבטלו את רצונם מפני רצונו. וכן אם יש לו תלמידים, הם יבטלו רצונם מפני רצונו וימשיכו בדרכו בעבודת ה'.

מעין החכמה

ובגלל מדה זו שישנה בצדיקים הקב"ה מגדל ומרומם אותם, ומסייע בידם להצליח בכל מעשיהם, וכן נותן להם את הכח לשלוט בכל מעשה בראשית ולגזור עליו לעשות את רצונם, כמו שכתב אור החיים הקדוש (שמות יד, כז): 'אכן תנאי זה הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה ועמליה ולעשות כל אשר יגזור עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הבורא

10. אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א אמר (והובאו דבריו בספר אמרי נועם, פרשת ואתחנן - מאמר ה) וז"ל: עיקר מעלתם של הצדיקים האמיתיים שבכל דור ודור - שהם מרגישים בצורה מוחשית וברורה שהם אינם מציאות כלל אלא אין ואפס ממש, ולכן הם מבטלים את כל רצונותיהם לפני רצונו של ה', כמאמר התנא במסכת אבות (פ"ב מ"ד): 'בטל רצונך מפני רצונו'.

שחרית כהוגן, או לפחות הנחת את התפילין בכוונה שלימה, אך גם על כך השיב ר' אלימלך: יסלח לי אבי שבשמים, אך מעולם לא זכיתי להתפלל או להניח תפילין אפילו פעם אחת בכוונה שלימה. ומרוב בושה פרץ ר' אלימלך בבכי מר ואמר לפני הקב"ה: רבונו של עולם, הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה, עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי, איני ראוי לשום שכר אלא רק לעונש על רוע מעשי וחטאי המרובים.

לאחר כל זאת פסק הקב"ה כי מאחר שר' אלימלך כל כך הרע את מעשיו על כן עונשו יהיה לרדת לגיהנם. מיד הגיעו לבית הדין של מעלה ארבעה מלאכים כדי לקחת את ר' אלימלך לגיהנם. אך לפני שהמלאכים לקחו את ר' אלימלך לגיהנם קרא להם הקב"ה ואמר להם בלחש בלי שר' אלימלך ישמע: אל תתייחסו ברצינות לכל מה ששמעתם בבית הדין כי יודע אני היטב כמה גדול וקדוש הוא ר' אלימלך ואין כדוגמתו בכל העולם, ורק בגלל שהוא מאוד שפל ועניו הוא אומר על עצמו שלא עשה שום מעשה טוב, לכן תקחו אותו למקום מכובד ביותר בגן עדן כראוי לצדיק וקדוש כמותו.

המלאכים הרימו את ר' אלימלך והניחו אותו בעומק הגן עדן. ולאחר שהניחו את ר' אלימלך בגן עדן הוא החל להריח ריחות נפלאים וקדושים שאין כדוגמתם בעולם הזה וראה אור עצום. ר' אלימלך התפלא עד מאוד, ומרוב התרגשות פרש ידיו למעלה וצעק: 'אבי שבשמים, אין רחמן כמותך, אין צדיק כמוך - אם כך נראה הגיהנם, כיצד אם כן נראה הגן עדן!'

כשסיים המגיד הקדוש לספר לקהל את מה שראה, אמר להם: מעתה תאמרו אתם אם אשם אנכי בכך שפרצתי בצחוק כשראיתי זאת. רבינו הקדוש ר' אלימלך היה כל כך עניו ושפל בעיני עצמו עד כדי כך שהוא היה משוכנע בצורה הברורה

ברוך הוא. וכן כתב רבינו הקדוש ר' נחמן מברסלב זיע"א בספר המדות (ערך גאה - אות טו) שכל הבריאה כולה נמצאת תחת שליטתו של צדיק האמת ממש 'כעט אצל סופר'.

מספרים על רה"ק ר' אלימלך מליז'נסק זיע"א (מחבר הספר הקדוש נועם אלימלך) שמעולם לא היה מחשיב את עצמו לאדם צדיק וקדוש אלא תמיד היה מרגיש שהוא נמוך ושפל ומעשיו גרועים, וכולם יותר טובים ממנו.

ביום שנפטר ר' אלימלך לבית עולמו הספיד אותו תלמידו הגדול והקדוש ר' ישראל מקוויניץ המכונה 'המגיד מקוויניץ'. לאחר ההספדים ראו כולם את ר' ישראל צוחק צחוק גדול ותמהו על כך מאוד: איזו התנהגות! וכי כך ראוי לתלמיד קדוש כהרב המגיד לצחוק ולהתבדח בעת פטירתו של רבו הקדוש?! אמר להם המגיד הקדוש: הטו אזניכם ושמעו מפני מה אני צוחק. הראוני כעת מן השמים מה אירע כאשר הגיע רבינו הקדוש ר' אלימלך לפני הקב"ה ובית הדין של מעלה - וכך סיפר המגיד:

כשהגיע ר' אלימלך לשמים אמר לו הקב"ה: נו אלימלך חביבי, אמור נא לפני בית הדין של מעלה כמה תורה למדת במשך ימי חיך, אך ר' אלימלך השיב: יסלח לי רבונו של עולם, אבל לצערי הרב לא למדתי כלום כל ימי חיי. חזר הקב"ה ואמר לר' אלימלך: אם כן ספר נא לבית הדין כמה מצוות וגמילות חסדים עשית במשך כל ימי חיך, ושוב השיב ר' אלימלך: יסלח לי רבונו של עולם, אבל לצערי הרב מעולם לא עשיתי שום מעשה טוב בשלימות, כי בכל מעשה שעשיתי ובכל מצוה שקיימתי היתה כוונתי שיכבדו אותי על כך ולא עשיתי את מעשי לשם שמים.

הוסיף הקב"ה לשאול מר' אלימלך: האם התפללת על כל פנים פעם אחת תפילת

ידיו הקדושות ומכניס אותן לתוך האה
הבוערת באש גדולה במשך כחצי שעה.

ר' אלימלך רצה לבדוק אם יש בידו חלילה
איזה שמץ של עוון או פגם כלשהו שבגללו
תאחזו בו האש ותשרוף את ידיו, אך מחמת
קדושתו העצומה של ר' אלימלך היו הלהבות
של האש בורחות לצדדים ולא נוגעות בידיו כלל.

ומרוב הענוה הגדולה שהיתה לר' אלימלך הוא
לא העלה על דעתו אפילו לרגע שהאש
לא רוצה לשרוף אותו בגלל שהוא צדיק וקדוש,
ולכן כשהוא היה רואה שהאש לא שורפת אותו
מיד הוא היה פורץ בבכי מר וזועק: אוי לך
אלימלך, עד מתי תמשיך להרשיע, ראה לאיזה
מצב הגעת, מרוב העוונות שלך אפילו האש כבר
בורחת ממך, היא לא יכולה לסבול אותך. האם
לא הגיע הזמן שתעשה כבר תשובה על מעשיך?!

וכל בני הבית שהיו שומעים את דבריו
הקדושים באותה שעה מיד היו עושים
תשובה שלימה, ומבקשים סליחה זה מזה
ממש כמו בערב כיפור, ומתוך כך היו מקבלים
את השבת, סיים לספר השמש הזקן.

וזהו בעצם עיקר עניינו של לימוד התורה
הקדושה - להכניס באדם ביטול לפני
הקב"ה - נותן התורה - ואם חלילה חסר אצל
האדם ענין זה הרי שהעיקר חסר מן הספר.

ולכן לימדונו חז"ל (בבא בתרא צט.) שהארון שהיה
מונח בבית קודש הקדשים לא תפס מקום
- 'מקום ארון אינו מן המדה' - והיינו כי מדתו
של בית קודש הקדשים שעשה שלמה המלך
היתה עשרים אמה על עשרים אמה, וכשהניחו
את הארון באמצע קודש הקדשים מדדו ומצאו
שיש מכל צד של הארון עשר אמות, אשר לפי זה
הארון לא תפס שום מקום בקודש הקדשים,
וזאת משום שהארון לא היה מציאות כלל אלא
בטל ממש לקדושה של ה'.

ביותר שאכן הקב"ה החליט להשליך אותו
לגיהנם, ולשם הוא הגיע. ר' אלימלך לא
האמין אפילו לרגע אחד שמגיע לו גן עדן.

ואם רצונך להבין מעט על כל פנים על
קדושתו העצומה של ר' אלימלך ראה
נא את המעשה הבא:

מעשה זה אירע הרבה שנים לאחר פטירתו של
ר' אלימלך. באותה התקופה התארח
צדיק אחד בעיר מסויימת לשבת קודש, ושמע
שבאותה העיר שובת גם יהודי זקן שזכה
בצעירותו להיות משמשו הנאמן של ר' אלימלך.
אותו צדיק התרגש מאוד לשמוע זאת והחליט
ללכת ברגליו לבית שבו נמצא משמשו של ר'
אלימלך, אף שהמרחק היה גדול מאוד, כדי
לזכות לשמוע מפיו איזה הנהגות של קדושה
שראה במו עיניו אצל רבו הקדוש ר' אלימלך.

השמש כבר היה זקן מאוד ושכב במטתו
ורק בקושי רב יכל לדבר, אך
כשמע שאותו צדיק בא לבקרו התחזק
לכבודו וישב על המיטה. אמר לו הצדיק:
שמעתי שזכית לשמש את רבינו הקדוש ר'
אלימלך במשך שנים רבות, וגדל רצוני
לשמוע מפיך על איזה הנהגה קדושה שראית
אצל רבך הקדוש ר' אלימלך.

רק שמע השמש הזקן את השם של רבו ר'
אלימלך - מיד קיבל כחות חדשים. הוא
הזדקף והתחיל לספר בשמחה: אמנם איני
זוכר הרבה ממה שראו עיני אצל רבי הקדוש
ר' אלימלך בגלל זקנתי הרבה, אך בכל זאת
אספר לכם דבר אחד שאני זוכר היטב:

בכל ערב שבת לאחר שמורי ורבי ר' אלימלך
היה טובל במקוה לכבוד שבת קודש
ולובש את בגדי השבת, בחזרתו לביתו הוא
היה מפשיל את השרוולים של החולצה מעל

היכן היא? אמר לו: נתתיה לארץ. הלך אצל ארץ, אמר לה: תורה היכן היא? אמרה לו: "אלקים הבין דרכה וגוי" (איוב כח, כג). הלך אצל ים, ואמר לו: 'איין עמדי'. הלך אצל תהום, אמר לו: 'איין בי', שנאמר: "תהום אמר לא בי היא וים אמר אין עמדי" (שם פסוק יד), "אבדון ומוות אמרו באזנינו שמענו שמעה" (שם פסוק כב). חזר ואמר לפני הקב"ה: רבונו של עולם, חיפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה. אמר לו: לך אצל בן עמרם. הלך אצל משה, אמר לו: תורה שנתן לך הקב"ה היכן היא? אמר לו: וכי מה אני שנתן לי הקב"ה תורה. אמר לו הקב"ה למשה: משה, בדאי אתה?! אמר לפניו: רבונו של עולם, חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום, אני אחזיק טובה לעצמי?! אמר לו הקב"ה למשה: הואיל ומיעטת עצמך - תקרא על שמך, שנאמר: "זכרו תורת משה עבדי" (מלאכי ג, כב).

ובזה תלויה כל הצלחת האדם בעולם הזה. ככל שהאדם לא תופס מקום ואינו שוה כלום בעיני עצמו כך ההערכה של הקב"ה כלפיו גדולה יותר. מאידך, מהרגע שאדם מרגיש שהוא שוה משהו הקב"ה לא יכול לסבול אותו יותר, כמו שנאמר: "תועבת ה' כל גבה לב" (משלי טו, ה), ואומר עליו: 'איין אני והוא יכולין לדור בעולם' (סוטה ה).

והרי כל בר דעת מבין שלא משתלם לו להיות שנאוי אצל ה' ח"ו אלא עליו להשתדל להיות אהוב ונחמד אצלו, ומה שעושה את האדם אהוב ורחיב אצל ה' זוהי מדת הענוה והביטול.

ומי שנוהג במדת ענוה ושפלות זוכה לאריכות ימים, כמו שאומרת הגמרא (תמיד לב): 'מה יעשה האדם ויחיה - ימית את עצמו. ומה יעשה האדם וימות - יחיה את עצמו'. ומפרש רש"י שם, שכוונת חז"ל היא שמי שרוצה לחיות חיים

ומכיון שהארון, שבו היו הלוחות, מסמל את התורה הקדושה (יומא עב:) ובארון היה ענין של ביטול כני"ל, לכן כל אדם שרוצה לזכות בתורה הקדושה חייב שתהיה בו מדת ביטול וענוה, ואם חלילה יהיה בו איזה צד של מציאות כלשהי לא נתקיים בו התורה בשום אופן.

וכן אמרו חז"ל (עירובין נד.) על הנאמר: "וממדבר מתנה" (במדבר כא, יח) - 'אם משים אדם עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תלמודו מתקיים בידו, ואם לאו, אין תלמודו מתקיים בידו'. ונאמר: "והחכמה מאין תמצא" (איוב כח, יב) ופירשו חז"ל (סוטה כא): 'שאיין דברי תורה מתקיימן אלא במי שמים עצמו כמי שאינו', כלומר: החכמה נמצאת דוקא במי שהוא בבחינת אין ואפס, ולא מחזיק את עצמו למאומה.

וכן אמרו חז"ל (תענית ז.) אמר רבי חנינא בר אידי: למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נה, א), לומר לך, מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. ואמר רבי אושעיא: למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו במים וביין ובחלב, דכתיב 'הוי כל צמא לכו למים', וכתוב: "לכו שברו ואכולו ולכו שברו בלא כסף ובלוא מחיר יין וחלב" (שם), לומר לך, מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה.

ובגלל שהיתה במשה רבינו מדת ביטול וענוה, כמו שנאמר: "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג), לכן זכה שהתורה הקדושה תקרא התורה על שמו, כמבואר בגמרא (שבת פט):

בשעה שירד משה מלפני הקב"ה בא שטן ואמר לפניו: רבונו של עולם, תורה

ואלה תולדות רבינו...

צעד במסלולה. וכך העיד בנו הרב יורם: אבא ידע את כל החמישה חומשי תורה בעל פה עם הניקוד וטעמי המקרא, וכל לילה לפני השינה היה יושב ומצרף את פרשת השבוע...¹¹

וכן אמו הרבנית רינה היתה אשה צדקנית ובעלת יראת שמים והקפידה מאוד על קדושת הדיבור. וסיפר בנה הרב יורם: כל אשה במושב ידעה שאפשר תמיד לבוא לאמי ולקבל סיוע ממנה, הן באוזן קשבת והן בעזרה גשמית. וגם ידעו כולן שעם אמא אפשר לדבר על הכל, היתה לה חכמת חיים מיוחדת, אולם אם השיחה היתה גולשת לדיבורים אסורים, אמא היתה מוחה בכל תוקף.

בשנת תשי"ג עזבו רבי חנניה אברגיל ואשתו רינה את מדינת מרוקו והחלו במסעם לארץ ישראל... ובסוף שנת תשי"ד התיישבו במושב ברוש שבנגב - ושם, בבית קטן, חיזו עד סוף ימיהם.

רבי חנניה, אביו של הרב יורם, היה עובד ה' גדול ובעל מסירות נפש לכל דבר שבקדושה, וזכה מכח עבודתו למדרגות רוחניות יפות מאוד.

רבי חנניה קיבל, עוד בהיותו במרוקו, מזקני המקובלים שהתגוררו שם, את שיטת הקבלה שהיתה מסורה בידם מרבי אברהם אבולעפיה ומרבי דוד (מול דרעא) הלוי בעל ספר 'המלכות', והוא

מעין החכמה

ומכיון שדוד המלך היה כל כך שפל בעיני עצמו עד שאמר: "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובוזי עם" (תהלים כב, ז), כלומר שפל אנכי כתולעת ואיני חשוב כלל כאיש, ומי שרוצה לחרף ולגדף אדם כלשהו יוכל לומר לו 'אתה כמו דוד' ודבר זה יהיה לו לבושה וחרפה (ראה רד"ק ומצו"ד שם), לכן זכה להתקיים לנצח נצחים, בבחינת 'דוד מלך ישראל חי וקיים' (ראש השנה כה.), ובבחינת: "נעיימות בימינך נצח" (תהלים טז, יא).

11. חכמת הצירוף היא חכמה רמה ונישאה, והעוסק בה כראוי (ללא טעויות ודמיונות) זוכה ומוחו נהיה מרכבה למלאך מטי"ט, ואזי הוא זוכה לבחינת 'מטה האלקים'...

ארוכים - ימית את עצמו, כלומר ישפיל את עצמו. ומי שחלילה רוצה לקצר את חייו ולהמית את עצמו - יחיה את עצמו, כלומר יגביה את עצמו בגאווה וגסות רוח. ומסיים רש"י: "ולמדודן חכמים שאדם הרוצה שיחיה, ישפיל את עצמו וירחמו עליו הבריות ויחיה שנים הרבה, ומגאווה ימנע את עצמו שלא יקצרו ימיו וימות בלא עיתוי.

וכל מי שיש בו ביטול וענוה זוכה להתקיים לנצח נצחים. ובהו יבואר מה שאנו מבקשים בסיום תפילת העמידה: 'ונפשי כעפר לכל תהיה', ופירשו התוספות (ברכות ז. - ד"ה ונפשי): 'מה עפר אינו מקבל כליה לעולם, כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם'. והכוונה בזה היא שמי שיש בו מדת שפלות כעפר הארץ אינו מקבל כליה לעולם (כעפר זה שאין לו כליה עולמית) אלא מתקיים לנצח.

הלידה, אמרה: בטוחה אני שהילד הזה ציל אותי מהגיהנם!

וכעבור שנים מאותו מאורע, אנו יכולים לומר: היא לא העלתה על דעתה מה הילד הזה יעשה לה! לא רק שהוא יוציא אותה מהגיהנם, אלא הוא יכניס אותה למדורים העליונים שבגן עדן! לעולמות נעלים וטמירים מעיני כל חי!

ונמשיך במהלך הגדילה...

וזוכר אני תמונה אחת מימי ילדותי, שאחת השכנות שהיתה מחברותיה הטובות אמרה מילה לא במקום, ואמא ע"ה מחתה בה, והשכנה נפגעה ולא באה לבקר תקופה מסוימת, אולם אמא לא התרגשה, ואמרה: הקב"ה ציוה אותנו על קדושת הדיבור!

ובי"ז בסיון תשי"ז נולד להם בן, ויקראו שמו יורם מיכאל'...

בשעה שהוא נולד חשה אמו מה שחשה, וכשהחזיקה אותו בידיה לאחר

אחת שאלתי מאת ה'

ירקות ומוכר אותם בשוק בבאר שבע.

בבוקר מוקדם היה יוצא לשוק, והיה חוזר בסוף היום, אוכל משהו, מתקלח, ישן, וכבר בשעה אחת וחצי בלילה היה קם ומתחיל לעבוד את ה' בלימוד תורה עד שעת התפילה...¹²

מבראשית דרכו הושתת החינוך הטהור, מבראשית הוצק יסוד האהבה העיקרית, מבראשית הובהרו השאיפות אל התכלית.

רבי חנניה אברג'ל זכה למשפחה מרובה ילדים - שלשה עשר ילדים - וכדי לפרנסם היה מגדל

מעין החכמה

גם אני (סיפר סבא רבי חנניה) חליתי בקדחת, חום גופי טיפס ועלה והגיע לארבעים מעלות, ואיבדתי את ההכרה, אותות גסיסה נראו עלי... החברא קדישא הקיפו את המיטה ובראשם אבי הצדיק רבי מאיר אברג'ל והשכן שלנו הצדיק רבי מאיר אלמליח (רבי מאיר אלמליח היה אביה של רינה אלמליח לימים אשתו של סבא רבי חנניה אברג'ל הרבנית רינה אברג'ל) אשר שניהם היו בעלי מדרגה עצומה מאוד ברוחניות, וידעו בעל פה את כל ספר הזוהר.

12. סבא קדישא רבי חנניה אברג'ל זיע"א היה קורא בכל יום את כל ספר התהלים, ופעם לעת זקנתו סיפר מדוע הוא מקפיד על כך, וכך סיפר:

בימי ילדותי התגוררתי בעיירה אלקלעה (עיירה בדרום מערב מרוקו 138 קילומטר מהעיר מראקש), ובהיותי בן תשע פצה בעיירה 'מגיפת קדחת' אשר פגעה בעיקר בילדים, הרבה ילדים שקיבלו את המחלה גופם קדח מחום עד שמתו.

מחשבה מעמיק, שתערב לפניו מתיקות ללימוד התורה הקדושה... לקשור בתודעה של הילד שתורה זה דבר מתוק! **וכאשר** גדל נכנס לבית ספר חב"ד, ושם, הרב יצחק ינקוביץ' ערך מבצע על פרקי משניות בעל פה, ואבא גמר לו את הכסף של המבצע...

שם בבית ספר חב"ד הונחה התשתית לעבודת ה' שלו, שם זכה להתודע לתורת החסידות הנפלאה...

לפני כמה שנים הזמין אבא את הרב יושבעם סגל שהיה מנהל בית ספר חב"ד באותה תקופה, לכולל, כדי שישא דרשה. ובקבלת פניו אמר אבא את הדברים הבאים: 'ילד בן תשע שנים הייתי כאשר הרב יושבעם סגל החל ללמד אותנו

יום אחד הגיע רבי חנניה לביתו וסיפר לאשתו כי רכש טרקטור כמקובל אצל אנשי המושב. לא חלפו 24 שעות ואשתו מכרה את הטרקטור.

כשחזר רבי חנניה מעבודתו עדי ערב חיפש את הטרקטור ושאל לפשר היעלמותו. והרבנית רינה הסבירה כי אין היא חפצה כי 'טרקטור' יהיה משאת נפשם של ילדיה ולא לזה ישאפו בחייהם, אלא תורה ורק תורה תהא תאות לבם...

כאשר אבא גדל קצת, אביו רבי חנניה החל לשנן עמו פרקי תנ"ך שלמים בטעמי המקרא, כאשר על כל פרק שהיה יודעו היה מביא לו קוביית שוקולד...

בנוסף לכך שהשוקולד היוה תמריץ עבורו, היה מונח בזה קו

מעין החכמה

התהלים'. והוא הושיט לי את ידו והעמידני על הרגלים...

זה לא היה החלום היחיד, בנו הרב'ה הרב יורם סיפר וז"ל: אבי רבי חנניה היה דבוק מאוד בספר הזוהר, היה לו ספר זוהר כתוב באותיות קטנות ובכתב רש"י, והוא היה קורא בו בדביקות בכל יום.

כאשר גמר את ספר הזוהר בפעם העשירית, הלך לישון... ובחלומו באו אליו שלשה אנשים הדורי פנים ואמרו לו: 'אל תקרא יותר זוהר!' אבא רבי חנניה לא הקשיב, והמשיך לקרוא בספר הזוהר, והם באו שוב... ורבי חנניה לא הקשיב... למחרת הוא עמד במושב ליד סוס, והסוס היכה בזנבו בעינו של אבא רבי חנניה, ומאז נחלשה ראייתו מאוד...

רבי מאיר אברגיל הבחין ששפתיו של בנו חנניה ממלמלות, רבי מאיר גחן וניסה לשמוע אך לא הצליח. ולכן ביקש מרבי מאיר אלמליח לנסות לשמוע, הוא גחן והתרומם בארשת התפעלות: 'חנניה מלמל את דברי הזוהר של פרשת השבוע!'

ממשיך סבא רבי חנניה ומספר: באותו זמן ראיתי את עצמי יושב בתוך קבר פתוח, והנה נגלה אלי אדם זקן הדור פנים פניו הקדושות להבים עיניו כחולות זקנו גינגי ובראשו מונח כתר זהב משובץ ביהלומים...

הוא פנה אלי ואמר: 'אני דוד המלך, אתה רוצה לצאת מהבור?' ענית: 'כן'. והוא שאל אותי: 'מה תתן לי?' ענית: 'בכל יום אני אקרא את כל ספר

היינו נכנסים לעזרת נשים ולומדים שם.

לילה אחד רבי יששכר מאיר היה צריך

לקבל טלפון חשוב מארצות הברית,

לכן חזר למשרד הישיבה, בהגיעו לישיבה

ראה אור דולק בעזרת נשים, וכאשר נכנס

וראה אותנו לומדים, צעק: 'משיגעני'

(משוגעים) צריך לשמור על הבריאות...'

מיד קמנו והלכנו לחדרנו, אולם, שובבים

היינו ומיד אחרי שהלך, חזרנו ללמוד... וכך

עברו עליו כל שנות הנעורים בהתמסרות

נוראה על לימוד התורה...

לאחר החתונה למד תקופה מסויימת

בכולל בעיר שדרות, וגם משם

נשמר איזה תיאור נוטף אהבת תורה: אבא

מארי עט"ר היה יוצא מביתו בשעה ארבע

לפנות בוקר כשבידו כריך אחד מרוח

בחמאה או בשוקלד! ובגמר התפילה היה

נוסע לכולל בשדרות ושם היה לומד

ברציפות עד השעות המאוחרות של הערב.

(באותה תקופה הוא למד שם הלכות עגונות). וגם

כששב הביתה היה ממשך ללמוד...

ויש עוד הרבה מה להאריך בזה, אך

כבר הארכנו בזה בשנים הקודמות

(מסילות - פרשת בראשית), ועתה נגיע

לנקודה שרצינו להתמקד בה...

את שער היחוד והאמונה שבספר התניא,

הוא לימד אותנו לאט, והשתדל שנבין

נפנים ונתחבר! הוא לימד אותנו בעמקות

ובבהירות, ומאז התחברתי לספר התניא,

והלימוד שלימד אותנו נחקק בלבי, ועזר

לי לעבור את נסיונות החיים...'

אבא מימי ילדותו מיעט בשינה

ובתענוגים ומסר עצמו על

לימוד התורה, משבגר מעט, נסע

לירושלים ללמוד בישיבה של הגאון הרב

יעקב מיזליש (מקורבו של מרן החזון איש

זיע"א), שם שהה תקופות ארוכות ולמד

תורה בחשק ובתלהבות עלה ונתעלה

במעלות התורה והיראה וזכה אף לקבל

דרך מאוד ברורה בעבודת ה' יתברך.

אחר כך עבר לישיבת הנגב של הגה"צ רבי

יששכר מאיר זיע"א, ומאותה תקופה

נשמר לנו סיפור שסיפר בעת רצון, וז"ל:

הרב יששכר מאיר היה מקפיד

שהבחורים ילכו לישון בזמן, ולכן

היה מכבה את האורות של בית המדרש.

אולם היינו קבוצה של בחורים שהרגשנו

שחבל על הזמן וכי באנו לעולם לישון?

ולכן אחרי שהרב יששכר היה הולך לביתו

ותפק לרעב נפשך

דרש ר' שמלאי, תורה, תחלתה גמילות

חסדים וסופה גמילות חסדים.

תחילתה גמילות חסדים, שהרי הקב"ה

העמוד השלישי שעליו עומד העולם,

הוא עמוד גמילות חסדים. וכך

אמרו בגמרא הקדושה (סוטה יד.):

עצמו לפניהם. וכן מצות לוויה, שמלוה אותם, בקור חולים ונחום אבלים, וכן שמחת חתן וכלה... עיי"ש.

וכל זה נכלל בגמילות חסדים. אך זו לא הנקודה המרכזית שבה.

הנקודה המרכזית שבגמילות חסדים מבוארת בדברי הנביא ישעיה: "וְתִפֵּק לְרַעֲב נַפְשֶׁךָ וְנַפְשֶׁךָ נִעְנָה תִשְׁבְּעַיַּע וְזָרַח בְּחֹשֶׁךְ אֹרֶךְ וְאַפְלָתֶךָ כְּצִהָרִים" (ישעיה נח, י).

וְתִפֵּק לְרַעֲב נַפְשֶׁךָ - תוציא ממך את הנפש ותתן אותו לרעב! וזה צריך להיות באמת. באופן ש'נַפְשֶׁךָ נִעְנָה תִשְׁבְּעַיַּע' - שהאדם הרעב העומד מולך יצא ממך בתחושת שובע!

והזוכה לקיים זאת שכרו הרבה מאוד, ויתקיים בו: 'וְזָרַח בְּחֹשֶׁךְ אֹרֶךְ וְאַפְלָתֶךָ כְּצִהָרִים'.

והנה אין כאן הכוונה לגמילות חסד בממונו או בגופו, שהרי הפסוקים הקודמים לפסוק הזה מתייחסים לזה.¹³ **אלא** בוודאי שהפסוק הזה מתייחס לחלק השלישי שבגמילות חסדים - גמילות חסד בנפשו!

ונרחיב עוד...

הלביש ערומים, דכתיב: "ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם" (בראשית ג, כא). וסופה גמילות חסדים, שהרי הקב"ה קבר מתים, דכתיב: "ויקבר אותו בגיא" (דברים לד, ו)...

ובביאור שוטנשטיין (שם) הובא: התורה פותחת ומסיימת בגמילות חסדים, כדי ללמדנו שכל כולה היא חסד. שכן עיקר כוונת התורה היא טוב וחסד לאדם, להורות לו את הדרך הנכונה, שיזכה לטוב האמיתי. ולכן 'גמילות חסדים' בגימטריא 'תורה'.

וכך הגדיר החפץ חיים את ענין גמילות חסדים (אהבת חסד - פתיחה): תחילת הכל, צריך האדם לידע שגדר גמילות חסדים אינו מונח דוקא על הלואת ממון, כמו שסוברין איזה אנשים, **אלא הוא מונח על כל ענייני הטוב, שאדם עושה חסד ומיטיב לחברו בחינם.**

יש שמתחסד עמו בממונו, כגון: שמשאיל לו בהמה, או כלי, או הלואת ממון, וכל כיוצא בזה, שהוא עושה בממונו טובה לחברו. וזה נקרא בפי חז"ל (סוכה מט:): בשם 'גמילות חסדים שבממונו'.

ויש שמתחסד עמו בגופו, כגון: שמכניס אורחים לביתו, ומטריח

מעין החכמה

תְּרָאָה עָרַם וְכִסִּיתוֹ וּמְבַשְׂרָךְ לֹא תִתְעַלֵּם" (ישעיה נח, ז)...

13. וכמו שנאמר: "הלוא פרס לרעב לחמך ועניינים מרודים תביא בית פי

גמילות חסדים בנפשו

אדם עם אותו סוג רעב, כל אדם הוא עולם שלם, עולם מיוחד בפני עצמו, עולם שיש בו חכמה משלו, תחושות ורגשות המאפיינות אותו, בלבד.

ובספר ראשית חכמה (פרק דרך ארץ, השער הראשון - אות כ) חילק את השבעת הרגשות כך: ויהיה חונן לבריות, חומל לאביון, מושיע לעני, חכם לחכמים, אח לצדיקים, עמית לתמימים, ריע לחסידים, רחמן לתלמידים, אב ליתומים, בעל לאלמנה, מזכיר למשכיל, מלמד לפתי, שמחה לקשה יום, וכל המשמח לעגומים ונכאבים ומנחם אבלים ודובר על לב עניים ואומללים מובטח לו שהוא בן העולם הבא...

אבא, הרב יורם, כל ימיו זכה להשביע רגשות, ובצורה הנעלה ביותר!¹⁴ וזה היה סודו הגדול, סוד הצלחתו, של הרב יורם...

ועתה נשוב לשאלה ששאלנו, כיצד אפשר לקרוע את השמים...

הרבה בעלי צדקה היו בעם ישראל, חלקם זכו ומעשיהם הוזכרו בספרי דברי הימים, וחלקם מעשיהם התפרסמו רק בעולמות העליונים.

אחד מבעלי הצדקה שזכה וההד ממעשיו הגיע לידנו היה בן כלבא שבוע. וכך אמרו בגמרא (גיטין נו). למה נקרא שמו 'בן כלבא שבוע'? שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב ככלב יוצא כשהוא שבע.

ובאמת זו מעלה גדולה ונשגבה מאוד, והיא הנקראת 'השבעת' (מלשון שובע) הגוף, אולם ישנה מעלה גבוהה הרבה יותר, והיא הנקראת 'השבעת רגשות'.

כל אדם בעולם, ולא משנה גילו, השכלתו ועיסוקו - כל אדם ללא יוצא מן הכלל - מרגיש רעב ברגשותיו, ודרושה רגישות רבה וחכמה עצומה כדי לזכות ולהשביע רגש של כל אדם.

ולתוספת הסבר: כל אדם רעב ברגשותיו, אך אין שני בני

מעין החכמה

הרגיש המשוחח בנהרות של אהבה אמיתית הזורמים מלבו של הרב לתוך לבו - ואחר כך היה הרב משיב לו במאור פנים, תשובה שירדה והשתלשלה מלמעלה - מהיכלות ועולמות שלמעלה...

כל אדם שזכה ונפגש עם הרב, לעולם לא שכח את החויה הזו, את נעימות ההרגשה

14. במהלך שלשים שנות הנהגתו נפגש כל יום עם בני אדם, מהם אנשים שנפגש עמם בקביעות בכל יום, ומהם אנשים שהוא נפגש אתם רק לעתים רחוקות, וזה לא שינה לו - כל אדם שנפגש עמו, הוא נתן לו אפשרות לגשת אליו ולשוחח עמו, והוא זיעי'א הקשיב לו באמת - ובעת ההקשבה

מסילות אל הנפש

פרשת בראשית - דלתות שמים פתח

דלתות שמים פתח...

ובמה הקיש על דלת הרחמים?

דע, כי שני דלתות ברא הקב"ה, אחד בלב השמים, ואחד בלב האדם. וכאשר הקיש בדלת התחתית ורחמיו על הבריות, נפתחו דלתות שמים...

וזה שאנו מתחננים: 'ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה' - רבונו של עולם! תשובה לשון קירוב דעות. זכה אותי לפתוח את דלתי לבי לזולת - לזכות להרגיש שהזולת העומד מולי הוא מציאות ממשית בעלת רגש עדין - ואזי נזכה שתפתח לנו את דלתות שמים, וממילא נזכה להכל! לכל השפעות, הגשמיות והרוחניות!...

וזהו מסלול העליה הפותח את כל שערי שמים, ומביא את האדם לשלימותו!

ממשיך הגה"ק רבי אברהם (בנו של הגר"א) ומבאר: בסוף ברכת השיבנו אנו חותמים במילים: 'ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה'.

וכך הוא ביאר:

כאשר גזר המן את הגזירה הנוראה שלו, החל מרדכי הצדיק להתפלל, ובאותה תקופה נוראה (של גזירת המן) היו דלתות התפילה בשמים נעולות! ומרדכי בתפילתו היוקדת, באמונתו הבוררת, הבקיע את כל הדלתות והכניס את תפילתו עד לפני ולפנים... וביטל הגזירה.

וכך אמרו בגמרא הקדושה (מגילה יב:): 'בן יאיר' - בן שהאיר עיניהם של ישראל בתפילתו, 'בן שמעי' - בן ששמע אל תפילתו, 'בן קיש' - שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו!

מעין החכמה

בוקר, צהרים, ובמוצאי שבת) שבסיכומם הכללי היו מתפרשים על כשבע שעות! היו האנשים מופיעים בכל השיעורים, שבת אחר שבת!...

כל אחד שבא עמו במוגע הרגיש כמה הוא יקר ואהוב על הרב, כל אחד היה בטוח שהוא בין האנשים הכי קרובים וקשורים לרב.

לא היתה זו אהבה ערטלאית, היתה זו אהבה שהביאה לתוצאות. הוא חפץ והשתוקק באמת! שלכל יהודי יהיה טוב. באמת. ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות...

שישנו יהודי צדיק בעל מדרגה שאוהב אותי כמו שאני, ואני חשוב בעיניו!

ויהודים מכל צבעי הקשת, מהעולמות האפורים ביותר המסתובבים עם דם על הידים ועד יהודים מהעולמות השקופים והבהירים ביותר, עולמות של יחודים וכוונות, של המתקת דינים והמשכת ישועות - חיפשו את קרבתו, והשתוקקו להיות במחיצתו.

מעולם, מעולם, לא התעייפו האנשים להיות במחיצתו, והגם שבכל שבת הוא היה מוסר במשך השבת ארבעה שיעורים (ערב,

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ג. מי שזוכה לבטל את רצונו מפני רצון ה', גם אם הוא אדם פשוט ביותר, הוא זוכה להמשיך נשמות קדושות לבניו ולבנותיו ולכל זרעו אחריו, ולא יצטרך לטרוח כל כך בחינוך ילדיו,

אלא הם מעצמם ימשיכו בדרכו ויעשו את רצון ה', כי כיון שהוא מבטל את רצונו מפני רצון ה', הקב"ה מזכה אותו שילדיו יבטלו את רצונם מפני רצונו. וכן אם יש לו תלמידים, הם יבטלו רצונם מפני רצונו וימשיכו בדרכו בעבודת ה'.

אבל אם חלילה אין לאדם ביטול לרצון ה', והוא מלא בקושיות וטענות על הקב"ה, גם אם הוא תלמיד חכם ורב גדול בישראל, בניו לא יבטלו את רצונם מפני רצונו, אלא תמיד תהיינה להם דעות משלהם ולא ימשיכו בדרך אביהם.

ד. עלינו לדעת כי יש לנשמה חמש בחינות שונות זו מזו וזו למעלה מזו, הנמוכה שבה נקראת נפש, ויותר גבוהה רוח, ויותר גבוהה נשמה, ויותר גבוהה חיה, ויותר גבוהה יחידה.

ועל ידי שהאדם מתאמץ בעבודת ה', זוכה שהבחינה של הנפש תהיה שלימה. ואחר כך על ידי שמוסיף עוד מאמצים ושלימות בעבודת ה', זוכה שגם תבוא הבחינה של הרוח. ואם מתאמץ יותר זוכה עוד גם לנשמה. ואם מתאמץ יותר זוכה עוד להארה מבחינה הגבוהה ביותר שהיא היחידה.

א. שתי דלתות ברא הקב"ה, אחד בלב השמים, ואחד בלב האדם. וכאשר מקיש האדם בדלת התחתית ורחמיו על הבריות, נפתחים דלתות שמים.

כאשר יהודי זוכה לפתוח את דלתי לבו לזולת - זוכה להרגיש שהזולת העומד מולו הוא מציאות ממשית בעלת רגש עדין - אזי הוא זוכה שהקב"ה פותח לו את דלתות שמים, וממילא הוא זוכה להכל! לכל השפעות, הגשמיות והרוחניות! ב. לכל יהודי יש ללמוד מהאבות הקדושים לעבוד את הקב"ה מתוך ביטול רצונו האישי, ולציית לרצונו של הקב"ה ללא שאלות וקושיות, אלא רק מתוך אמונה תמימה ופשוטה. אפילו כדי להבין לא כדאי לשאול, אלא יהודי צריך לעשות מבלי להבין, וה' יהיה בעזרו. כשעושים מבלי להבין, בסופו של דבר זוכים להצלחה גדולה, אבל כשמנסים להבין יותר מדאי, באים לידי הפסד.

ביטול, פירושו, שאין לאדם שום רצון עצמי מול הרצונות של השי"ת, למשל הרצון של ה' שהאדם יתחיל את היום שלו בתפילה, אבל לאדם יש הרבה רצונות אחרים, הוא רוצה להמשיך לישון, או לשבת לאכול, או שהוא ממחר לפגישה חשובה - כמה וכמה סעיפים עומדים מול הרצון של ה'. אם הוא הולך בדרך האבות הקדושים, הוא מבטל את רצונותיו מול רצון ה'. ובזה הוא זוכה שגם הקב"ה יבטל רצון אחרים מפני רצונו. זו עבודה גדולה מאוד שלא קל לעמוד בה.

בעלמא. וכל שכן במצוות התלויות בדבור, כגון: קריאת שמע, תפילה, ספירת העומר, וכו'.

מחשבה

המחשבה היא במוח. גם העושה מצוה אין די לו עשייתה לבד, אלא צריך שיקיים מה שאמרו רבותינו שיכוין בעשייתה שהוא עושה אותה לשם עושיהן שהוא ה' יתברך שצויהו על כך. ולא יעלה על דעתו שום מחשבת פיגול משום פניה שתהיה, ולא לשום קיבול שכר, לא בזה ולא בבא, אלא לעשות רצון בוראו שצויהו על כך.

רעותא דליבא

רעותא דליבא כשמו כן הוא, שהוא ירצון הלב והחשק והשמחה, יותר מאילו הרויח אלפי זהב וכסף לפי שזכה להשלים רצון בוראו, ולעשות נחת רוח לפניו יתברך.

וכשמקיים את המצוות בחמשה תנאים אלו, תהיה מצותו שלימה ותמה, רצויה ומקובלת לפניו יתברך, ואותו חלק נפשו המיוחס למצוה ההיא יתוקן בחמש בחינות נרנח"י הפרטיים שלו. שהם כנגד חמשה פרצופים, אריך אנפין, אבא, אימא, זעיר אנפין, ונוקבא, שבו תיקון אמיתי גמור ושלם, וכמבואר באורך ובמתיקות רבה ובטוב טעם ודעת בספרנו 'חלב הארץ'.

ה. כל אדם כפי השיעור של החלקים של נשמה שיש לו, כאשר ניגש לעבודת ה' יתברך כמה שיעשה את זה יותר בהתלהבות וברצון פנימי, מתקן חלקים יותר פנימיים של החלקים שכבר יש לו בנשמה, **ועל ידי זה מתרבה האור שבא לעולמות העליונים ולנשמתו, בשיעור מרובה מאוד.**

ו. כדי שהמצוות שמקיים האדם יהיו בשלימות, נדרש ממנו להשלים קיומן בבחינת המעשה, דיבור, כוונה, מחשבה, ורעותא דליבא, שהם חמשה תנאים לקיום כל מצוה בשלימות.

מעשה

הוא קיום המצוה בפועל ממש כמו לבישת ציצית, והנחת תפילין, ישיבת סוכה, נטילת לולב, וכו'.

דיבור

הוא קריאת הפרשה של כל אותה המצוה, ולימוד הלכותיה במשנה ובגמרא, ובפוסקים, על דרך מה שאמרו חז"ל: כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

כוונה

הכוונה היא בלב, שישים אל לבו בעת עשייתה שהוא עושה לשם מצוה, כדי לצאת ידי חובה שצוינו בוראו יתברך, ולא כמתעסק

אמרי נועם

המאיר לישראל

6 כרכים

דרושים נפלאים
שיחות על
פרשיות השבוע מאת
אבינו מו"ר הרב
יורם מיכאל אברג'ל
זיע"א
אודות אופן עבודת ה' בעולם,
בדרך הפרד"ס, ותורת
החסידות המופלאה.

שיחות ומאמרים על סדר
פרשיות השבוע
ערוך מתוך שיעורים
שנמסרו ברחבי הארץ
מפי מו"ר הרב
ישראל אברג'ל
שליט"א
רעיונות מתוקים מדבש
ונופת צופים

10% הנחה

סניף דרום: רח' הקציר 666 נתיבות
סניף צפון: רח' המגינים 6 קרית אתא
www.hameir-laarets.org.il
*2910 | 08-37-40-200

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 17:00
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת בראשית כ"ט תשרי התשפ"ד

שבת מברכין

המולד: ליל ראשון בשעה 18:33 וחלק אחד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
19:19	18:40	17:51	באר שבע
19:18	18:40	17:51	תל אביב
19:17	18:38	17:50	חיפה
19:23	18:48	17:44	אילת
19:23	18:43	17:54	ירושלים
		17:34	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

כשאוהבים יהודי, אוהבים שנים, גם את היהודי וגם את הקב"ה, אבל כשאוהבים את ה' אוהבים רק אחד. א"כ ודאי שכדאי לאהוב יהודי, שיש בכלל מאתים מנה. כלומר כשאתה אוהב יהודי שהוא למעשה אהובו של ה', זה מוכיח שהאהבה שלך לה' היא אמיתית.

אבל אם אתה שונא את מי שה' אוהב, מכאן הוכחה שאתה שונא גם את האהוב הגדול. לכן שנאת חינוך קשה מאד, כי היא מוכיחה על שנאת ה'.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'